

PĀRSKATS

PAR MEDĪBU SAIMNIECĪBAS ATTĪSTĪBAS FONDA FINANSĒTO PĒTĪJUMU

PĒTĪJUMA NOSAUKUMS: **Pelēkā vilka (*Canis lupus*) populācijas stāvokļa
izmaiņas medību ietekmē**

LĒMUMA NR.: 10.9.1-11/22/2915-e

IZPILDES LAIKS: 01.01.2022. – 15.11.2022.

IZPILDĪTĀJS: Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silava"

PROJEKTA VADĪTĀJS: _____
DR. BIOL. JĀNIS OZOLIŅŠ

Salaspils, 2022

SATURS

Ievads

1. Medību ietekmes vērtējums uz vilku populāciju pēc nomedīto dzīvnieku skaita, limita izpildes gaitas, telpiskā izvietojuma, dzimuma – vecuma struktūras un reproduktīvajiem rādītājiem 4. lpp.
2. Vilku populāciju skaita dinamikas rekonstrukcija 7. lpp.
3. Vilku barošanās pētījumu rezultāti 8. lpp.
4. Nomedīto vilku DNS analīzes un to rezultāti populāciju stāvokļa novērtēšanai 9. lpp.
5. Vilku helmintofauna 11. lpp.
6. Invazīvā un neinvazīvā ceļā (reproduktīvie orgāni, DNS no nomedītajiem indivīdiem un paraugi no mājdzīvnieku postījumu vietām) iegūto datu sasaiste, nosakot teritorijas, kurās plēsēji vairojas, uzturas pastāvīgi vai konstatēti atsevišķos gadījumos 12. lpp.

Ievads

Šajā dokumentā sniegts pārskats par vilku pētījumiem laikā no 2022. gada sākuma līdz 15. novembrim. Pētījums plānots, lai turpinātu īstenot sugu aizsardzības plānā paredzētos uzdevumus attiecībā uz vilku kā medījamas savvaļas plēsēju sugas izpētes metodēm un populācijas monitoringu*.

Populācijas stāvokļa vērtēšana šajā pētījumā tiešā veidā nenotiek pēc visiem kritērijiem, kas ES dalībvalstīm jāsniedz *Eiropas Padomes direktīvas 92/43/EEK "Par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību"* 17. panta noteiktajā kārtībā, bet saskaņā ar metodiku nogalinātu vai beigtu atrastu vilku un lūšu izpētei - "Lielo plēsēju – vilka (*Canis lupus*) un lūša (*Lynx lynx*) populāciju demogrāfijas speciālā monitoringa metodika" ([Speciālā monitoringa metodikas | Dabas aizsardzības pārvalde](#)). Tajā pašā laikā šī pētījuma rezultāti var tikt izmantoti ilggadīgu tendenču pamatošanai ziņojumā Eiropas Padomei, kalpot kā izziņas materiāls, lai noteiktu kārtējo pieļaujamo vilku nomedīšanas apjomu (limitu), kā arī salīdzinājumam ar neinvazīvā ceļā ievāktu materiālu, piemēram, ekspertu pārbaudītu informāciju par vilku uzbrukumiem mājdzīvniekiem.

Dažu populāciju raksturojošo parametru vērtības par iepriekšējām medību sezonām šajā pārskatā var atšķirties no agrākajos pārskatos publicētajām. Tas izskaidrojams ar to, ka pētnieku rīcībā nonākuši paraugi, piemēram, ilkņu saknes vai audu paraugi, kas ilgstoši glabājušies pie medniekiem vai taksidermistiem un nav bijuši pieejami iepriekšējā datu apkopošanas un analīzes posmā.

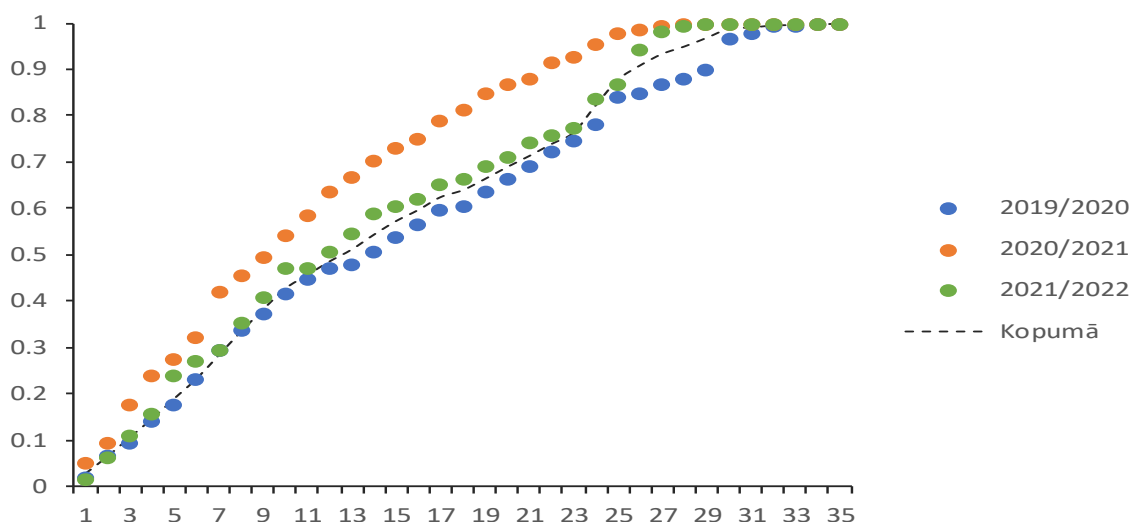
* Ozoliņš et al., 2017. Pelēkā vilka *Canis lupus* sugas aizsardzības plāns. LVMI Silava, Salaspils: 1-86.

1. Medību ietekmes vērtējums uz vilku populāciju pēc nomedīto dzīvnieku skaita, limita izpildes gaitas, telpiskā izvietojuma, dzimuma – vecuma struktūras un reprodiktīvajiem rādītājiem

Pavisam 2021./2022. gada medību sezonā ievākts un apstrādāts materiāls no 219 vilkiem jeb 78% no nomedītajiem. Pilna informācija iegūta par mazāku indivīdu skaitu. Materiāls precīzai vecuma noteikšanai bijis pieejams un vecums noteikts 84 vilkiem, neskaitot par gadu jaunākus indivīdus, kuru vecums bijis nosakāms pēc ārējām pazīmēm. Reproductīvie orgāni izmeklēti 51 vilku mātītei.

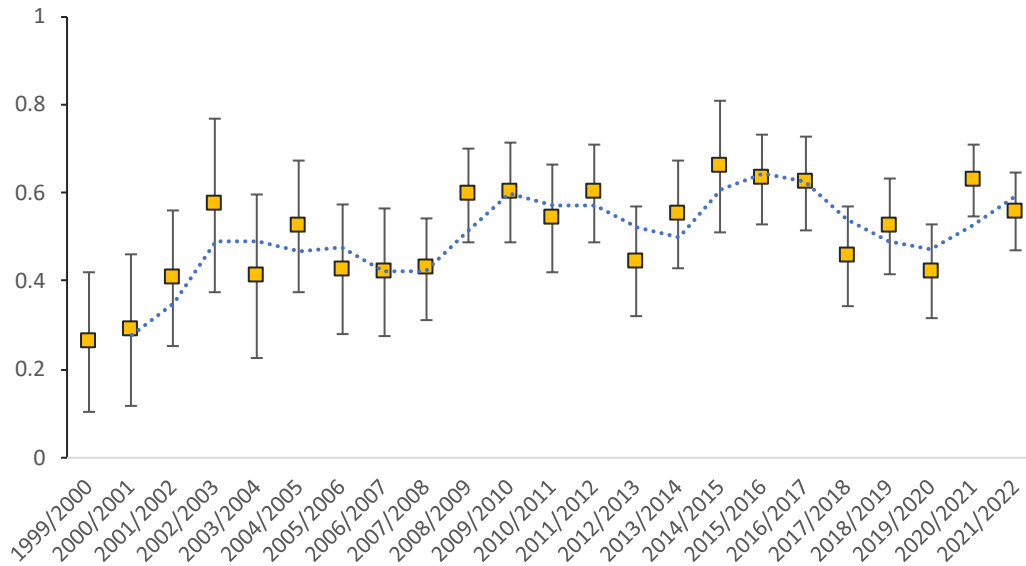
Kopš Latvijā uzsākta vilku medību ierobežošana, nosakot saudzēšanas termiņu un pieļaujamo nomedīšanas apjomu (limitu), tiek pievērsta atsevišķa uzmanība limita izpildes gaitai (1. att.). Ir izvirzīts pieņēmums, ka medību sezonas gaitā būtiskas izmaiņas, neskaitot nezināma apjoma imigrāciju rieta laikā, populācijas struktūrā nav paredzamas. Tādēļ par gadu jaunāku vilku mirstība medībās sezonas sākumā samazina to kopējo skaitu populācijā, un vēlākos sezonas mēnešos lielāka iespēja ir nomedīt par gadu vecākus un pieaugušus indivīdus. Savukārt, ja arī vēlā rudenī un ziemā tiek nomedīts daudz gada vecumu vēl nesasnējušu vilku, tas liecinātu par būtisku populācijas palielināšanos. Līdz ar to ir svarīgi sekot un salīdzināt, kā pieļautā skaita robežās notiek limita izpilde, jo tas palīdz novērtēt atšķirības starp gadiem, ko tad var tālāk skaidrot ar vilku skaita izmaiņām, meteoroloģisko apstākļu atšķirībām, centieniem ierobežot vilku uzbrukumus mājdzīvniekiem vai citiem iemesliem.

Nomedīšanas laika mediānu atšķirības starp trim pēdējām sezonām ir statistiski būtiskas, kā to rāda Kruskala-Volisa tests ($\chi^2 = 29,369$; b.p.sk. = 2; $p < 0,001$). Būtiskas atšķirības 2021./2022. gadā notikušas no iepriekšējās (2020./2021. g.) sezonas ($W = 32164$, $p = 0,0001418$). Atšķirības starp pēdējo un iepriekšpēdējo (2019./2020. g.) sezonu savukārt ir statistiski nebūtiskas ($W = 42544$; $p = 0,09494$). Jāpiemin, ka kopējais pieļaujamo vilku nomedīšanas apjoms un nomedīto vilku skaits pēdējos 3 gados bijis praktiski vienāds.

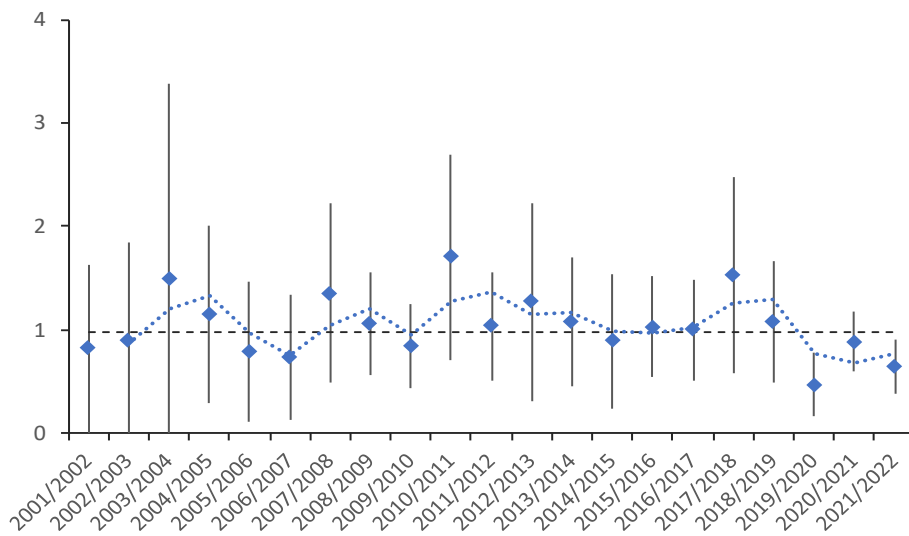
1.attēls. Vilku limita izpildes gaita pēc nomedīto vilku skaita pa nedēļām pēdējās 3 medību sezonās.

Par gadu jaunāku dzīvnieku īpatsvars pēdējo 23 gadu laikā sākotnēji bijis ar augošu tendenci, taču turpmākajos gados novērota īpatsvara stabilizācija, kādēļ kopumā nepieaugušo vilku īpatsvara pieauguma tendence kļuvusi gandrīz statistiski nebūtiska ($\chi^2 = 33,9533$, b.p.sk. = 22; $p = 0.0497$). Vidējais par gadu jaunāku dzīvnieku īpatsvars zināma vecuma indivīdu paraugkopā bijis 52,7%. Iespējams, ka šim rādītājam novērots zināms cikliskums (2. att.), kura būtiskums un loma populācijas atjaunošanā jāturpina pētīt.

2.attēls. Par gadu jaunāku vilku īpatsvars no attiecīgajā sezonā nomedītajiem indivīdiem. Vertikālās līnijas rāda vidējo vērtību reprezentācijas intervālus, kas atkarīgi no pārbaudē ievākto indivīdu paraugkopas lieluma salīdzinājumā ar kopējo nomedīto vilku skaitu.

Jāņem arī vērā, ka mednieki kļūdaini nosaka vilku vecumu, samērā bieži gadu nerasniegušos vilkus uzrādot kā jaunus vai vidēja vecuma, kādēļ šos datus iespējams iegūt tikai, pārbaudot indivīdus pēc nejaušas izvēles no visiem sezonā nomedītajiem. No šīs paraugkopas iegūts arī rādītājs par dzimumu attiecību starp vilkiem, kas jaunāki par gadu (3. att.).

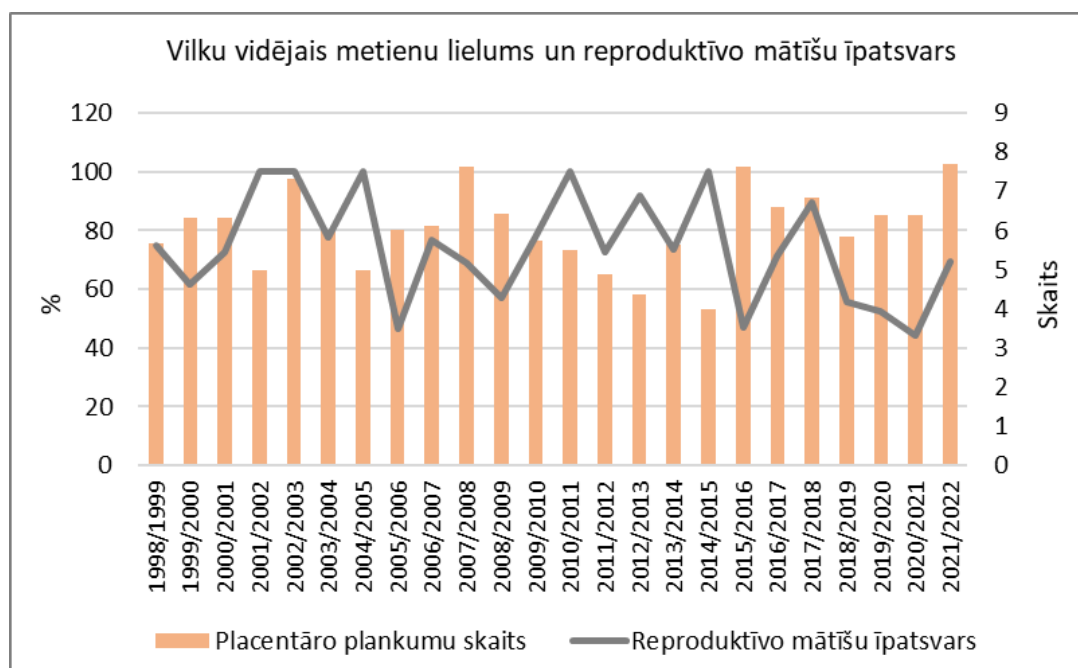

3.attēls. Mātīšu skaits uz vienu tēviņu par gadu jaunāku vilku paraugkopā. Vertikālās līnijas rāda vidējo vērtību reprezentācijas intervālus, kas atkarīgi no pārbaudē ievākto indivīdu paraugkopas lieluma salīdzinājumā ar kopējo nomedīto vilku skaitu.

Divdesmit viena gada laikā tēviņu un mātīšu īpatsvars par gadu jaunāku dzīvnieku paraugkopā vidēji bijis 0,97 mātītes pret vienu tēviņu, un kopumā novirzes no tā nav bijušas statistiski būtiskas ($\chi^2 = 19,7356$; b.p.sk. = 20; $p = 0,4746$). Tomēr pēdējo trīs sezonu laikā paraugkopā ir pieaudzis tēviņu īpatsvars, samazinot mātīšu un tēviņu skaita attiecību: 2019./2020. g. 0,469 mātītes pret 1 tēviņu, 2020./2021. g. 0,885 mātītes pret 1 tēviņu, 2021./2022. g. 0,648 mātītes pret 1 tēviņu.

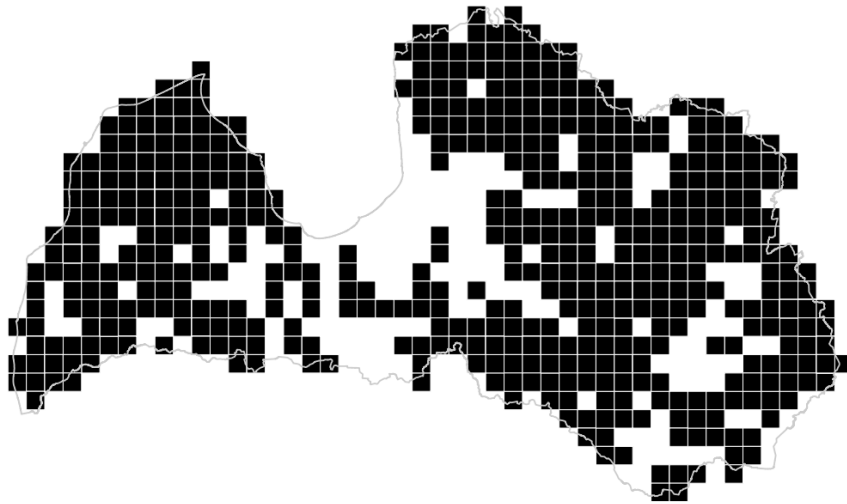
Populāciju ekoloģijā šādu novirzi mēdz skaidrot ar skaita pašregulācijas izpausmi, kas iestājas vai nu barības, vai jaunu teritoriju trūkuma rezultātā. Šai tendencei jāturpina sekot un meklēt izskaidrojumu, jo minētie iemesli Latvijas apstākļos pagaidām nešķiet aktuāli.

Vidējais auglības rādītājs pēc placentālo plankumu skaita 2021./2022. gada medību sezonā bijis 7,7 (min. 3; max. 14; $n=17$). Reprodukcijas pazīmes konstatētas 64% mātītēm, kas vecākas par vienu gadu. Kopumā mātītēm, kuras nomedītas laikā no 1998. gada aprīļa līdz 2022. gada martam, konstatēto placentālo plankumu skaits svārstījies no viena līdz 14. Vidējais skaits bija $6,3 \pm 0,98$, pa gadiem tas svārstījies no 4,0 līdz 7,7. Reproductīvo mātīšu īpatsvars šo gadu laikā svārstījies no 44,4% līdz 100%, vidēji – 67,7% (4. att.).

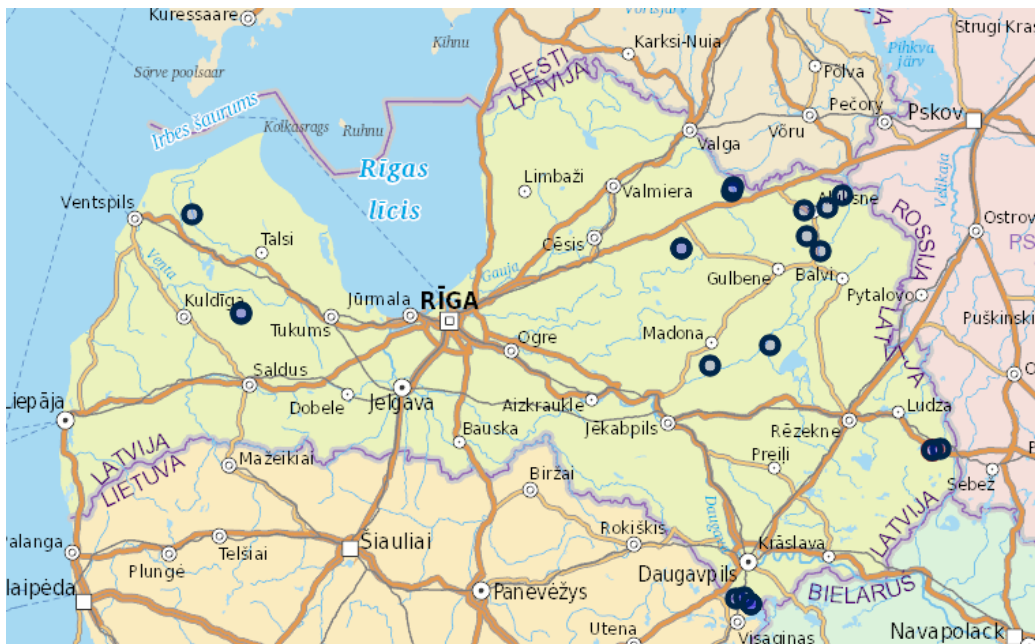

4.attēls. Mātīšu īpatsvars, kas iesaistās reprodukcijā pēc 2 gadu vecuma sasniegšanas un vidējais placentālo plankumu skaits uz vienu reproductīvi aktīvo mātīti.

Veikta arī 2021./2022. gada medību sezonas laikā iegūto vilku izplatības datu izvērtēšana pēc nomedīto plēsēju teritoriālā izvietojuma un VMD fiksēto vilku klātbūtnes neinvazīvo pierādījumu apkopošanas valstī, izmantojot 10x10km kvadrātu tīklu un neinvazīvo pazīmju koordinātas (5., 6. att.).

5. attēls. Nomedīto vilku izplatības karte pēc vietām, kurās šie dzīvnieki nomedīti un konstatēti pēc darbības pazīmēm 10x10km kvadrātos 2021./2022. gada medību sezonā (attēls veidots ar VMD atbalstu).

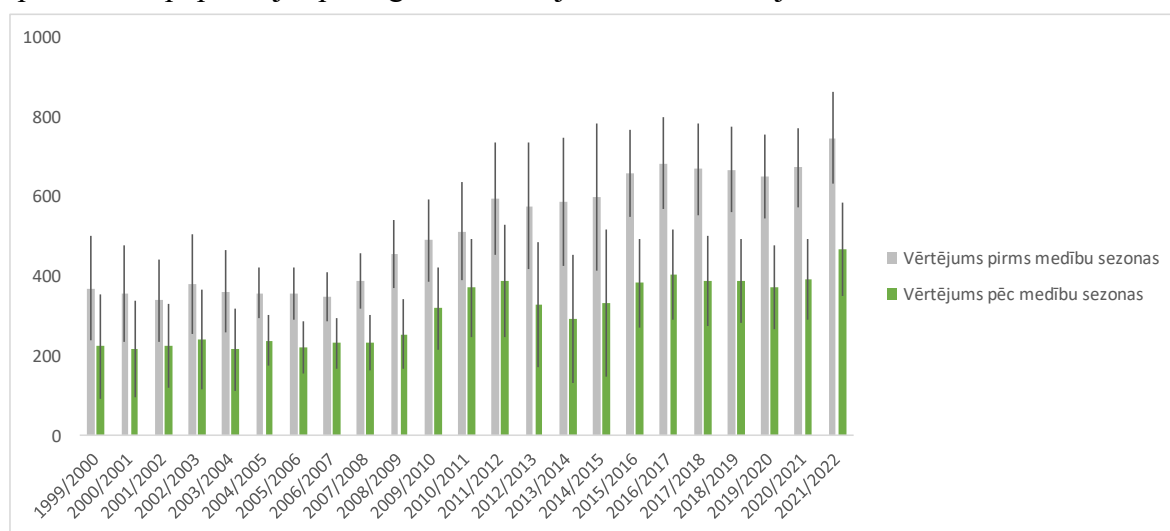
6. attēls. Vietas, kurās notikuši vilku uzbrukumi mājdzīvniekiem, ko apstiprina VMD speciālistu veiktās pārbaudes un LVMI Silava iesniegto DNS saturošo paraugu analīzes 2021./2022. gada medību sezonā (attēla veidošanai izmantota karte www.balticmaps.eu platformā). Skat. arī 1. tabulu 10. lpp.

2021./2022. medību sezonā iegūtie demogrāfiskie dati liecina, ka vilku populācija sekmīgi atjaunojusies pēc 280 indivīdu nomedīšanas iepriekšējā sezonā.

2. Vilku populācijas skaita dinamikas rekonstrukcija

Kopumā dati par nomedīto vilku dzimuma un vecuma struktūru 2021./2022. gada sezonā dod iespēju rekonstrukcijas ceļā aktualizēt skaita dinamiku visā iepriekšējā izpētes periodā (7. att.). Jāuzsver, ka **rekonstruētais skaita vērtējums pirms un pēc medību sezonas**

jāuztver tikai kā medību rezultātā bojājājušu vilku skaita izmaiņas, un šie skaitļi raksturo vienīgi tendences norādītajā laika periodā, bet patiesais populācijas lielums šajos gados nav zināms, kaut arī noteikti bijis lielāks par uzrādīto vērtējumu. Aktualizētā rekonstrukcija norāda uz vilku populācijas pieaugumu kopš 2014. gada un skaita dubultošanos, salīdzinot ar 2000. gadu. Latvijas vilku populācijas minimālā skaita vērtējums (nezinot populācijas daļu, kura nekad netiek nomedīta) pirms medībām ir aptuveni 700, bet pēc medībām 400 indivīdu. Nomedīto vilku skaits, lai arī pārsniedz 50% no monitoringam pieejamās populācijas, gada laikā atjaunojas. Šāds populācijas stāvoklis saglabājas būtiski nemainīgs pēdējos 5-6 gadus. Arī šis rādītājs apstiprina, ka faktiskais populācijas lielums visdrīzāk pārsniedz rekonstrukcijas ceļā aprēķināto. Tomēr tas nevarētu būt arī daudzkārt lielāks, jo tādā gadījumā, pastāvot konstatētajai auglībai un reprodiktīvo mātīšu augstajam īpatsvaram, populācijas pieaugumam būtu jānotiek vēl straujāk.

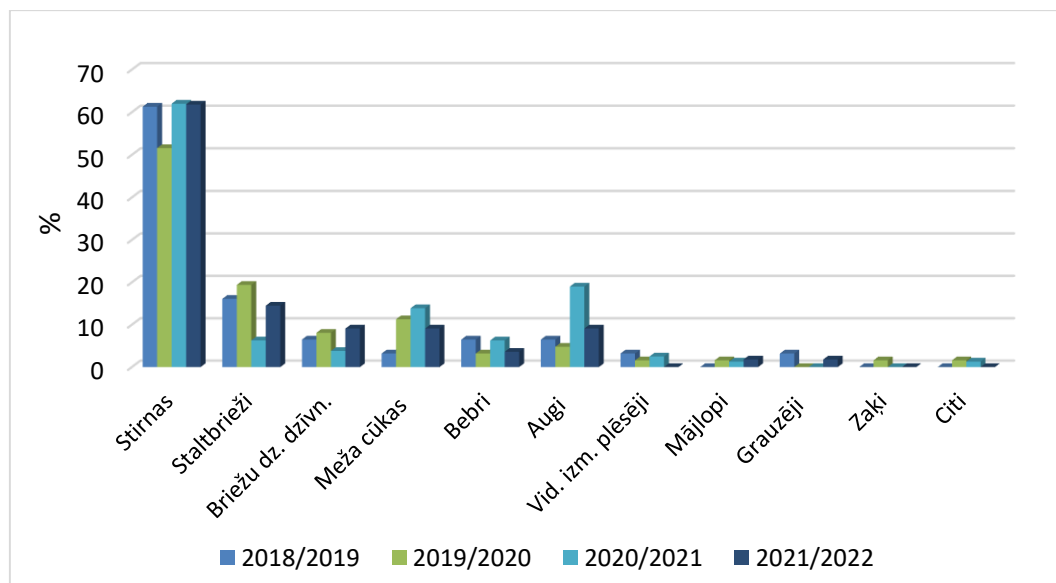

7. attēls. Vilku populācijas skaita dinamikas rekonstrukcija pēc nomedīto indivīdu dzimuma-vecuma struktūras

3. Vilku barošanās pētījumu rezultāti

Uz 2021./2022. gada medību sezonu attiecināmi 80 nomedīto vilku kuņģu paraugi. No tiem 25 (31,1%) bija tukši. Iepriekšējā medību sezonā tukši bija 26,9% pārbaudīto kuņģu.

Lielākoties vilki aplūkotajā medību sezonā barojušies ar savvaļas pārnadžiem (94,5%), no tiem 61,8% veidoja stirnas. Meža cūkas šajā sezonā vilku barībā konstatētas mazāk (9,1%), nekā divās iepriekšējās sezonās (8. att.), kas visticamāk saistīts ar jauniem Āfrikas cūka mēra uzliesmojumiem.

8. attēls. Vilku barības sastāvs Latvijā četru pēdējo medību sezonu laikā.

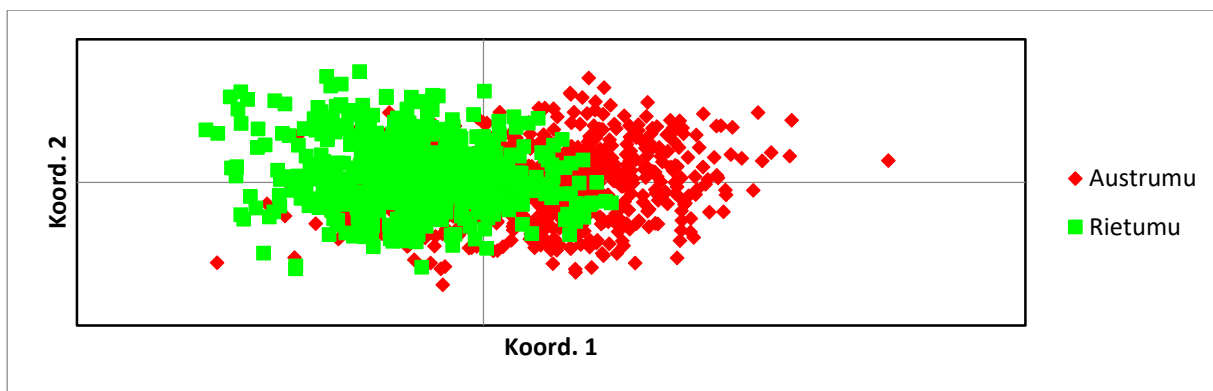
4. Nomedīto vilku DNS analīzes un to rezultāti populāciju stāvokļa novērtēšanai

No 2021./2022. gada medību sezonā nomedītajiem vilkiem ievākti un analizēti 217 DNS paraugi. Kopš 2009. gada pavisam izdalītas 223 radniecīgu vilku grupas.

Līdzšinējās radniecības datu analīzes uzrādīja tipisko vilku baru struktūru un ilgstoši pastāvošas radniecīgu dzīvnieku grupas populācijā. Radnieku grupas saglabāja savu baru teritorijas vairāku gadu garumā. Lielākajā daļā grupu radniecīgie indivīdi konstatēti gan tikai vienas vai divu medību sezonu garumā (attiecīgi 46,1% un 15,6% no visām grupām). Četrus gadus un ilgāk pastāvēja 29,4% no grupām. Ilgākais laiks, kad vienas grupas ietvaros nomedīti radniecīgi dzīvnieki, bija 11 gadi.

Populācijas ģenētiskie parametri un radniecības rādītāji joprojām uzskatāmi par labiem, tomēr apskatot līdzšinējos radniecības datu rezultātus, konstatēta samērā bieža vecāku pāra dzīvnieku zaudēšana un baru sociālās un teritoriālās struktūras izjukšana medību ietekmes dēļ. Vismaz viena vecāka zaudējums konstatēts 144 (64,6%) no konstatētajām radnieku grupām. No tām 27,1% gadījumu vecāks zaudēts kamēr vismaz viens vai vairāki kucēni vēl bijuši dzīvi.

Tā kā pastāv risks populācijas sadrumstalotībai, ko rada Zemgales un Rīgas apkārtnes antropogēnā un lauksaimniecības zemju ainava, kas varētu apgrūtināt vilku pārvietošanos, tika salīdzināti populācijas austrumu un rietumu daļu ģenētiskie rādītāji. Novērotā heterozigotāte ievērojami neatšķīrās – 0,722 austrumos un 0,700 rietumos. Alēļu daudzveidība starp populācijās daļām arī nozīmīgi neatšķīrās (austrumos – 8,15, rietumos – 7,74; $t(30)=0,51$, $p=0,611$). Atšķirības novērotas salīdzinot ģenētisko distanci starp indivīdiem populācijas austrumu un rietumu daļās, taču dati pietiekami pārklājās, lai populācijas neuzskatītu par nodalītām (9. att.). Ģenētisko parametru analīzes uzrādīja, ka starp abām populācijas daļām konstatēti 13 migranti paaudzes laikā, un indivīdu pārvietošanās pāri Latvijas centrālajai daļai konstatēta arī izmantojot radniecības analīzes. Līdz ar to var secināt, ka dzīvnieku migrācija starp populācijas rietumu un austrumu daļām šobrīd nav traucēta, un populācijas daļas nav izolētas.

9. attēls. Vilku populācijas austrumu un rietumu daļu galveno komponentu analīze (PCoA), kas parāda ģenētisko distanci starp populācijām.

Veiktas ievāktu DNS paraugu analīzes arī 22 plēsēju postījumu gadījumos, kas notikuši 2021./2022. gada medību sezonā. Rezultāti apkopoti 1. tabulā.

1. tabula

Molekulārās analīzes paraugiem, kas ievākti plēsēju uzbrukumu vietās mājdzīvniekiem (6.att. 7.lpp.)

Postījumu Nr.	Postījuma datums	Vieta (pagasts)	Cietusī suga	Kad veikts eksperta novērtējums	Eksperta slēdziens	Parauga veids	Ģenētisks apstiprinājums - mitohondriālie rezultāti
1	03/07/2021	Puzes	aita	05/07/2021	vilks	kociņš ar uztriepi	Suns
2	12/07/2021	Puzes	aita	12/07/2021	vilks	kociņš ar uztriepi	Vilks
3	24/08/2021	Smārdes	aita	24/08/2021	suns	vilna	Suns
4	15/09/2021	Ošupes	aita	15/09/2021	vilks	vilna	Vilks
5	13/09/2021	Ošupes	aita	14/09/2021	vilks	vilna	suns un Vilks
6	07/08/2021	Demenes	govs - teļš	07/08/2021	vilks?	apmatojums	Vilks
	07/08/2021	Demenes	govs - teļš	07/08/2021	vilks?	apmatojums	Vilks
	07/08/2021	Demenes	govs - teļš	07/08/2021	vilks?	kociņš ar uztriepi	Vilks
	07/08/2021	Demenes	govs - teļš	07/08/2021	vilks?	kociņš ar uztriepi	Vilks
	07/08/2021	Demenes	govs - teļš	07/08/2021	vilks?	kociņš ar uztriepi	Vilks
7	03/08/2021	Medumu	aita	03/08/2021	vilks	apmatojums	suns un Vilks
	03/08/2021	Medumu	aita	03/08/2021	vilks	kociņš ar uztriepi	Suns
	03/08/2021	Medumu	aita	03/08/2021	vilks	apmatojums	Vilks
	03/08/2021	Medumu	aita	03/08/2021	vilks	kociņš ar uztriepi	Vilks
8	03/09/2021	Demenes	aita	03/09/2021	vilks?	apmatojums	Vilks
	03/09/2021	Demenes	aita	03/09/2021	vilks?	apmatojums	Vilks
9	06/09/2021	Demenes	aita	06/09/2021	vilks?	apmatojums	Vilks
	06/09/2021	Demenes	aita	06/09/2021	vilks?	kociņš ar uztriepi	Vilks
10	25/09/2021	Demenes	aita	25/09/2021	nav atzīmēts	apmatojums	Vilks
	25/09/2021	Demenes	aita	25/09/2021	nav atzīmēts	kociņš ar uztriepi	Vilks

	25/09/2021	Demenes	aita	25/09/2021	nav atzīmēts	kociņš ar uztriepi	Vilks
11	15/10/2021	Kabiles pagasts	aita	15/10/2021	vilks?	kociņš ar uztriepi	Vilks
12	12/10/2021	Kabiles pagasts	aita	12/10/2021	vilks?	kociņš ar uztriepi	Vilks
13	22/10/2021	Vārmes	aita	22/10/2021	vilks?	kociņš ar uztriepi	Suns
14	14/10/2021	Gaujienas	aita	14/10/2021	vilks?	kociņš ar uztriepi	suns un Vilks
15	13/10/2021	Alsviķu	aita	13/10/2021	vilks	kociņš ar uztriepi	Vilks
16	01.- 02.10.2021	Annas pag	aita	02/10/2021	vilks	kociņš ar uztriepi	Vilks
17	25.- 26.09.2021	Gaujienas	aita	27/09/2021	vilks	kociņš ar uztriepi	Vilks
18	15/08/2021	Jaunannas	govs un aita	15/08/2021	vilks	kociņš ar uztriepi	Vilks
19	11/11/2021	Mārkalnes	aita	11/11/2021	vilks	kociņš ar uztriepi	Vilks
20	28/10/2021	Zaļesjes	aita	29/10/2021	vilks	vilna	?
21	27/09/2021	Zaļesjes	aita	27/09/2021	vilks	vilna	Vilks
22	27/09/2021	Nirzas	aita	27/09/2021	vilks?	vilna	Vilks

5. Vilku helmintofauna

Veikta 17 indivīdu pārbaude.

Vilku helmintofaunā konstatēti sugai raksturīgie parazīti. Šajā periodā konstatēti parazīti no Cestoda (lenteņi), Nematoda (nematodes) un Trematoda (trematodes) grupām.

No Cestoda grupas visbiežāk konstatēti *Taenia* ģints parazīti – 100% invadētība, intensitāte 1-203 parazīti saimniekorganismā. Piecos vilkos (29% gadījumu) konstatēts *Echinococcus* sp., intensitāte – 22 līdz vairāk nekā 1000 parazīti saimniekorganismā. Turpinot sadarbību ģenētisko analīžu veikšanā, *Echinococcus* ģints parazīti tiks nosūtīti Tartu universitātes Ekoloģijas un zemes zinātnes institūta Zooloģijas departamenta laboratorijai. Vienā vilkā konstatēti *Mesocestoides* sp. parazīti, intensitāti nav iespējams noteikt parauga sliktās kvalitātes dēļ.

Trematoda grupa pārstāvēta ar suņu dzimtai raksturīgo parazītu – *Alaria alata*, ekstensitāte 76%, intensitāte 1-1009 indivīdi saimniekorganismā.

No Nematoda grupas konstatēta zarnu traktā parazitējoša nematode *Uncinaria stenocephala*; 24% gadījumu, intensitāte – 1-3 parazīti saimniekorganismā. No plaušās parazitējošajām nematodēm vienā gadījumā konstatēta *Crenosoma vulpis* (intensitāte 2 parazīti saimniekorganismā). Vienā gadījumā konstatēta urīnpūslī parazitējoša nematode *Pearsonema plica* (1 parazīts saimniekorganismā). *Trichinella* ģints parazīti analizēti atsevišķi.

Pavisam konstatētas astoņas parazītu sugas.

Trichinella sp.

Pārskata periodā veikta 197 paraugu pārbaude (86 diafragmu muskuļaudu un 111 priekšējās ekstremitātes muskuļaudu paraugi). Vilku diafragmas paraugu invadētība ar *Trichinella* ģints parazītiem ir 52,2%, ar intensitāti no 0,02 līdz 20,6 kāpuriem uz vienu gramu muskuļaudu. Savukārt priekšējās ekstremitātes muskuļaudu paraugu invadētība ir 46,8%, ar intensitāti no 0,02 līdz 13,5 kāpuriem uz vienu gramu muskuļaudu.

6. Invazīvā un neinvazīvā ceļā (reproduktīvie orgāni, DNS no nomedītajiem indivīdiem un paraugi no mājdzīvnieku postījumu vietām) iegūto datu sasaiste, nosakot teritorijas, kurās plēsēji vairojas, uzturas pastāvīgi vai konstatēti atsevišķos gadījumos

Pēc vilku nomedīšanas vietu un klātbūtni apliecinošām neinvazīvajām pazīmēm vilku sastopamība 2021./2022. gada medību sezonā apstiprināta 479 no 743 kvadrātiem (64,5% valsts teritorijas). Tā kā, gada griezumā raugoties, vismaz pusi no Latvijas vilku populācijas veido par gadu jaunāki indivīdi, kas nomedīti visā valsts teritorijā, tad 5. attēlā redzamā karte pēc būtības ataino arī vilku vairošanās teritoriju. Savukārt, saglabājoties šādam populācijas stāvoklim un pieejamās informācijas apjomam un kvalitātei, vilku pastāvīgu vai īslaicīgu klātbūtni nākamajā atskaites periodā iespējams uzrādīt visā Latvijas teritorijā - līdzīgi, kā to darījuši Igaunijas kolēģi

(<https://www.lcie.org/Largecarnivores/Wolf.aspx>). Šāda iespēja, protams, jāatbalsta ar neinvazīvo pazīmju turpmāk vēl rūpīgāku sistemātisku reģistrāciju, jo tieši šādas informācijas trūkums līdz šim radījis atšķirības populācijas stāvokļa vērtējuma rezultātos starp Baltijas valstīm, ko apliecina arī šogad sniegtā informācija Bernes Konvencijas pastāvīgai komitejai (2., 3. tab.) ziņojumā:

“T-PVS/Inf(2022)45 – “Pan-European assessment of the conservation status of the wolf” for the Standing Committee to the Bern Convention (Strasbourg, 2 September 2022)”, kurš izsūtīts visām Konvencijas dalībvalstīm.

2. tabula

Vilku skaits, tā novērtējuma precizitāte un skaita tendence Latvijā un kaimiņvalstīs

Valsts	Gads	Vidējais skaita vērtējums	Vidējā vērtējuma robežas (piem., 95% CI, SD, SE, min., max)	Skaita tendence kopš 2016. gada	Baru vai pāru skaita pārvēršanas koeficients īpatņu skaitā (ja izmantots)	Platība, kas izmantota par pamatu skaita vērtējumam
Igaunija	2021	240	95%	svārstīga	vairojošu pāru skaits x 10 = vilku skaits	Visa valsts teritorija (lielākā daļa vilku apdzīvotās platības)
Latvija	2020	700	400-1000	svārstīga	netiek izmantots	Visa valsts teritorija (lielākā daļa vilku apdzīvotās platības)
Lietuva	2021 (pavasaris, pēc medību termiņa noslēguma)	504	tiek uzrādīts min. skaits	augoša	baru skaits x 8 (pavasaris, pēc medību termiņa noslēguma)	Visa valsts teritorija (lielākā daļa vilku apdzīvotās platības)

3. tabula

Vilku nodarīto postījumu apjoms mājdzīvniekiem Latvijā un kaimiņvalstīs

Valsts	Gads	Aitu un kazu skaits	Liellopu skaits	Zirgi/ ēzeļi	Suņi	Kompensāciju gads	Kompensāciju apjoms EUR	Izmaksas nosacījumi	Nozīmīgākie aizsardzības pasākumi	Hibridizācija ar suņiem	Hibridizācijas biežums
Igaunija	2021	481	22	0	5	2021	nav norādīts	tikai pēc gadījumu izmeklēšanas	elektriskie žogi	atsevišķi gadījumi	nav zināms
Latvija	2021	45	2	0	4	nav	nav	cits	No 15.jūlija līdz 31. martam vilku medības ir atļautas tieši postījumu vietās un nekavējoši pēc postījuma konstatēšanas, ja noteiktais limits nav izpildīts, vai saņemot virslimita medību atļaujas, ja limits ir izpildīts	atsevišķi gadījumi	Retāk kā viens metiens gada laikā
Lietuva	2021	1.183	159	0	0	2021	220000	tikai pēc gadījuma izmeklēšanas	Elektriskie žogi un sargsuņi ganībās	atsevišķi gadījumi	Vidēji <5% no nomedītajiem vilkiem pēdējo 3 gadu laikā uzrādījuši genomisko līdzību ar suņu populāciju, kas lielāka par 10%

*

Pateicības

Izpētes materiāls apzināts un ievākts ar Jāņa Abizāra, Jura Āža, Aigara Ennīša, Raimonda Fridvalda, Valda Garanča, Jāņa Granāta, Laimoņa Kļaviņa, Jāņa Mikijanska, Voldemāra Rēdera, Dāvja Rītera, Jāņa Ročāna, Aivara Stradiņa, Andreja Stroda, Aināra Upenieka, Andreja Zvirbuļa un daudzu atsaucīgu mednieku palīdzību.